

EEN HANZE-MUSEUM AAN DE MELKMARKT EN EEN MODERNE DEVOTIEHUIS IN HET CELECOMPLEX

Het Stedelijk museum Zwolle (SMZ) aan de Melkmarkt is gesloten en het geld gestoken in het Academiehuis Grote Kerk Zwolle en de Stichting Allemaal Zwolle.

Uitgesproken teleurstellend is echter dat tot ontmanteling van het SMZ is overgegaan zonder dat een degelijk, goed onderbouwd plan was opgesteld, op welke wijze de geschiedenis van de stad voortaan te belichten.

En intussen verkommert het eigen historisch erfgoed. Wat te doen met het SMZ-gebouw, wat met de achtergebleven collectie, hoe de interesse in het eigen verleden levend te houden?

Wij leggen stad en stadsbestuur een plan voor in drie punten:

1 Bouw het voormalig SMZ om tot Hanze- museum Zwolle.

2 Zoek daarvoor de samenwerking met Deventer en Kampen.

3 En richt in het Cele-complex een ruimte in als gedenk- en belevingsplek van de Moderne Devotie.

1 Hanze-museum Zwolle

Zwolle behoort tot de oudste steden van Nederland met een verleden, dat nog steeds zichtbaar is in de stad. Enkele hoogtepunten uit de Zwolse geschiedenis:

De vijftiende eeuw: de Gouden Eeuw van Zwolle en Overijssel

- Zwolle was via het Zwarte Water verbonden met de zee en de zeehandel, en via IJssel en Vecht met het achterland tot in Duitsland,
- was lid van het Duitse Hanzesteden-Verbond ,
- had internationaal faam als onderwijsstad (Joan Cele)
- gold naast Deventer als hoofdzetel van de Moderne Devotie (Thomas a Kempis).

Zwolle, centrum van de Patriottenbeweging in de 18^e eeuw

Die beweging verzette zich, onder leiding van Zwollenaar Joan van der Capellen tot den Pol, tegen het autocratische regime van het toenmalige Oranjehuis en pleitte, mede geïnspireerd door de Amerikaanse revolutie van 1775-83, voor versterking van de stedelijke democratie.

Een nieuw museum dat de nadruk legt op deze twee hoogtepunten van de eigen geschiedenis, zonder de andere perioden – prehistorie, middeleeuwen en 19^e en 20^e eeuw - te verwaarlozen, kan voor de Zwollenaar zelf en voor de geïnteresseerde bezoeker nieuwe aantrekkingskracht geven.

2 Museale samenwerking

Deventer, Zwolle en Kampen hebben veel gemeenschappelijk. Ze liggen alle drie aan de IJssel, waren alle drie lid van de Hanze en steunden alle drie de Patriotten-beweging, terwijl Deventer en Zwolle bovendien nog beiden betrokken waren bij de Moderne Devotie. Daarnaast hadden (en hebben!) ze ook iets eigens en beconcurrerden elkaar hartstochtelijk, wat de zaak nog boeiender maakt. Zo waren Kampen en Zwolle een tijd lang elkaars concurrenten in de zeehandel via de toenmalige Zuiderzee.

Naar ons idee levert museale samenwerking daarom elk van de drie steden een aantal zeer aantrekkelijke extra's op, ruwweg te verdelen in de navolgende categorieën:

- a. inhoudelijke
- b. organisatorisch-promotionele.

a. Inhoudelijk

Het feit dat de geschiedenis van de drie IJsselsteden evenveel interessante overeenkomsten als verschillen kent, vanaf de prehistorie tot op de dag van vandaag, maakt dat interessante tentoonstellingsonderwerpen voor het oprapen liggen. Wat voor de geschiedenis geldt is evenzeer het geval voor de collecties: vergelijkbare voorwerpen, maar ook tal van historisch materiaal dat stadseigen is.

b. Organisatorisch en promotioneel

Het belichten, vanuit de drie specifieke stedelijke histories, van gelijke onderwerpen zal de aantrekkelijkheid om daar kennis van te nemen beslist verrijken voor de eigen bewoners, de schooljeugd en de toerist. Op zich al een zeer plezierig promotioneel gegeven. Dat gevoegd bij het feit dat de drie musea gelegen zijn in drie totaal verschillende historische kernen, maakt beleidssamenwerking extra interessant.

Eens te meer omdat de steden op tal van manieren onderling uitstekend verbonden zijn: over water, spoor, fietspad en over de weg.

Voorlopig gaat het alleen om samenwerking op het gebied van tentoonstellingsbeleid en promotie/p.r.. Het omzetten van de drie musea tot één organisatie (in een later stadium zou ook het museum van Zutphen mee kunnen doen) kan beleidsdoel voor de toekomst zijn. Dan zouden op een zeer realistische manier personele synergievoordelen bereikt worden, dan kan volstaan worden met één directeur en kunnen de financiële administratie en de marketing samengevoegd worden. Verwacht mag worden dat dan ook de provincie Overijssel de ingrijpende samenwerking op cultuurhistorisch terrein in een belangrijk deel van haar aandachtsveld financieel en anderszins zal willen ondersteunen.

3 Het Moderne Devotie-huis

Tussen het Grote Kerkplein en de Blijmarkt bevond zich ooit het Fraterhuizen-complex. Daar woonden de Broeders van het Gemene Leven en hadden er hun internaten, waarin zij studenten huisvestten die de Zwolse Stadschool van Joan Cele bezochten. Zo ergens dan hoort hier wel een plek te zijn, die het beeld levend houdt hoe de Broeders toen leefden en aan de Moderne Devotie ziel en vorm gaven. En hoe zij de studenten vanuit diezelfde inspiratie huisvestten en begeleidden.

Hein Spanjaard
Theo van de Vliet